

Különnyomás a „Magyar Botanikai Lapok“ 1913. évi 1/5. számából.
 Separatabdruck aus den „Ungarischen Botan. Blätter“ Jahrg. 1913.
 Nr. 1/5.

Ujabb adatok Bereg vármegye flórájához.

Neuere Beiträge zur Flora des Bereger Komitates.

Irta: Margittai Antal (Stubnyafürdő).
 Von:)

1912. é. augusztus hó elején oly czélból utaztam le Bereg-megyébe, hogy annak florisztikai szempontból még át nem kutattott részeit átkutassam és a «Magyar Cyperaceák» részére a *Heleocharis carniolica*-t és a *H. ovata*-t meggyűjtsem. Különösen nagy reményeket fűztem annak a helynek átkutatásához, amely a Latorcza és a Latorcza-csatorna között fekszik. Ez a hely rendkívül bővizű, rajta sok a tölgyes s így erről a helyről még igen sok érdekes dolog kerülhet napfényre. Sajnos, tervemet nem valósíthattam meg, mert egész hónapon át folytonosan szakadt az eső s az egész vidéket elöntötte a víz. A *Heleocharis*okat is a víz alól kellett kihalásznom. A *Heleocharis*-ok gyűjtése azonban azt az érdekes eredményt szülte, hogy a *Heleocharis carniolica* még sem olyan ritkasága Beregmegyének, mint azt «A Magyar Bot. Lap.» 1911. évfolyam 388 lapon megjelent cikkemben említettem és hogy a *Heleocharis*ok beregmegyei földrajzi elterjedésüket illetőleg pontosabb határokat tudtam megállapítani. A *Heleocharis ovata* jellemző növénye a Szinyák hegységnek. Különösen a Viznicze pataknak Felsőviznicze községtől feljebb eső részein s annak mellékpatakocskáin mentén mindenütt megtalálható. E völgy némely vízállott árkaiban valósággal elnyomja a többi növényeket és gyepeket alkot. Hú kíséző társa e vidéken mindenütt a *Heleocharis carniolica*, no ha tetemesebben gyérebbe, mint az előbbi. A sik területen csak két helyen gyűjtöttem, Mezőterebes és Várpalánka körül, de csak egy-egy fővel. A Viznicze pataktól nyugatra fekvő hegygerincznek a síkság felé eső részétől kezdve az uralmat teljesen a *H. carniolica* veszi át. Hegyi utak nedves helyein, források körül, frissen ásott árkok oldalain, rétek és legelők vízállott helyein mindenütt igen seregesen és nagy tömegben lép föl a *H. carniolica*. A síkon e *H.* nyugati, illetve déli előfordulásának határát az eddigi megfigyeléseim alapján a Munkács-Mezőterebes közti vasút, Mezőterebes és Beregrákos közti mezei út és Beregrákos-Ungvár közti országút mentén állapítom meg. Lehetséges, hogy e határon túl is előkerül még, de a legszorgosabb kutatásom mellett sem tudtam e határon túl a *H. carniolica*-t megtalálni. E határon túl a *H. carniolica*-t helyettesíti a *H. acicularis*. Mocsaras, csendesen folyó sekély vizekben mindenütt megtalálható e picinyke növény. Legtöbbet láttam Csongor

(régén Csomonya) község melletti erdőben ásott vízlevezető csatornában, ahol nagykiterjedésű pázsitokat alkot.

Az *Urtica kioviensis* beregmegyei előfordulását a fent jelzett cikkemben publikáltam már, de ezt csak pár szóval tettem, t. i. előfordul a Sajgóban, Várkulcsa mellett. A Sajgó nevű erdő azonban több km. hosszú és széles is, úgyhogy indokoltnak tartom e ritka növény termő helyét pontosabban megállapítani, hogy esetleg más kutató is feltalálhassa. A termő helyhez legkönnyebben Várkulcsa (régén Klucsárka) községtől juthatunk. A falu mellett halad el a Munkácsról jövő vasút. E vasút mentén Bátor felé haladva egy erdészlakhoz ér az ember. Az erdészlak mellett egy erdei szekérút vezet az erdőbe. Eme úton megyünk be az erdőbe s körülbelül 2 km.-nyi járás után egy a Sajgót kelet-nyugati irányban átmetsző árokhoz jutunk. Ez az árok tulajdonképpen egy természetes s 5—6 m. széles mélyedés, melyben az esővíz gyülemlik össze s a nyár legnagyobb részében száraz. Ároknak csak azért nevezem, mert a nép is annak nevezi. Ettől az ároktól már csak 100—150 m.-re kell haladnunk az erdőbe az úton s jobb kéz felé az ember az útról egy kis erdei tisztást pillant meg. Eme tisztáson keresztül haladva ismét egy, a fentihez hasonló árokba érkezünk. Ez az árok azonban bal felé már nem szeli át az erdei utat. A tisztásról az ember rögtön észreveszi az árokban és sok gyom közt növő, élénk világos zöld színű, hatalmas és csipkésen nagy fogas levelű csalánt. Az erdő más nedvesebb helyeit is bejártam, de sehol sem bírtam ráakadni e csalánra.

A megyére nézve még a következő új adatokat sorolom fel. *Nephrodium Thelypteris* Sw. Nedves, moesaras réteken Iványi és Klacsány között.

Elymus europaeus L. A várhegyen, Várpalánka mellett.

Heleocharis palustris (L.) R. Br. var. *minor* Th. Árokokban Ujdávidháza mellett.

Thalictrum lucidum L. β. *peucedanifolium* GRISEB. Hegyi réteken Szarvasrét mellett, a Szinyákban.

Sedum Hillebrandii FENZL. A Nagyhegyen Beregszász mellett.

Rubus hirtus W. K. ssp. *Guenterii* W. et K. A Cserni völgyben Szarvasrét mellett, a Szinyákban.

Rubus plicatus W. et K. var. *rosulentus* SUD. Ugyanott.

« *carpinifolius* WALLR. Ugyanott.

« *suberectus* ANDERS. A Sajgó szélén, Várkulcsa mellett.

« *thyrsoides* W. ssp. *candicans* WHE. Dombokon, Iványi körül.

Potentilla supina L. Vizállott helyeken a legelőn, Várpalánka mellett.

Rosa canina L. f. *fissidens* BORB. A legelőn Ujdávidháza mellett.

Rosa collina JACQU. Ugyanott.

Linum gallicum L. Gombás és Ilgócz közt a vágás szélén.

Euphorbia platyphylla L. f. *literata* JACQU. A legelőn Mezőterebes körül.

- Hypericum humifusum* L. var. *Liottardi* VILL. Tartókon, vetések közt a Munkács-Beregrákos felé vezető országúttól fel a Viznicze völgyig.
- Epilobium rosmarinifolium* HAENKE. A Lovácska alján, Munkács mellett.
- Aethusa Cynapium* L. f. *agrestis* WALLR. Kerítések körül, Iványi mellett.
- Gentiana carpaticola* BORB. Hegyi réteken Szarvasrét körül, a Szinyákban.
- Teucrium Scordium* L. Nedves réteken, árkok partján Várkulesa és Iványi körül.
- Mentha austriaca* JACQU. pr. *β. gnaphaliflora* BORB. Vetésekben és réteken Iványi körül.
- Mentha austriaca* pr. f. *Kitabeliana* H. BR. Nedves, árnyékos helyen a Sajgó nevű erdőben, Várkulesa mellett.
- Mentha Pulegium* L. f. *hirtiflora* OPIZ. Nedves helyen Várpalánka körül.
- Mentha mollissima* BORKH. pr. *β. leuneura* BORB. Iglócz mellett.
- Limosella aquatica* L. Vizállott helyeken a legelőn, Várpalánka mellett.
- Euphrasia stricta* HOST. Cserjés helyeken Iványi és Orosztelek körül.
- Campanula macrostachya* KIT. A szőlő alatti füves, bokros helyeken, Iványi fölött.
- Knautia arvensis* (L.) COULT. v. *dumetorum* (HEUFF.) SMK. f. *rosea* BAUMG. Füves, bokros helyen, Iványi körül.
- Filago germanica* L. f. *canescens* JORD. Iványi mellett.
- Inula cordata* BOISS. Cserjésekben Mezőterebes körül.
- Erechthites hieracifolia* (L.) RAF. A vágásban Ilgócz és Gombos között.
- Cirsium arvense* (L.) SCOP. f. *incana* VILL. A várban, Várpalánkán.
- Serratula tinctoria* L. Hegyi réteken Szarvasrét mellett, a Szinyákban.
- Picris Tatrae* BORB. Szörványosan mindenütt a Szinyák hegységben.
- Végül kötelességemnek tartom a megyére vonatkozó egyik téves adatomat helyre igazítani. A fent jelzett cikkemben a *Polycnemum arvense*-t publikáltam. A meghatározásom tévesnek bizonyult és ezen adatom *Polycnemum Heuffelii* LÁNG.-ra javítandó. Szedreimet és rózsaimat KUPCSOK SAMU úr, a *Menthákat* pedig DR. JÁVORKA S. úr határozta meg. Fogadják ez úton is hálás köszönetemet.
- (Der Artikel enthält Beiträge zur Flora des im Titel genannten Komitates, von welchen die wichtigsten *Sedum Hillebrandii* bei Beregszász, ferner eine genaue Beschreibung des vom Verf. entdeckten zweiten ungarischen Standortes von *Urtica Kioviensis* ist. Red.)

